

ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΠΔ 104/1979

Άρθρο 28.

Παρ. 1. Συμπεριφορά μαθητών, η καθ' οιονδήποτε τρόπον εκδηλουμένη εντός και εκτός του σχολείου δισπράξεων ή παραλείψεων, συνιστά την διαγωγή αυτών.

Παρ. 2. Η διαγωγή περιλαμβάνεται μεταξύ των στοιχείων της σχολικής καταστάσεως των καθ' έκαστον σχολικόν έτος εις το -Γυμνάσιον ή Λύκειον φοιτώντων μαθητών και ελέγχεται. χαρακτηρίζεται και καταχωρίζεται εις τα οικεία βιβλία κατά τας διατάξεις του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

Παρ. 3. Η προσήκουσα διαγωγή των μαθητών, νοουμένη ως έμπρακτος συμμόρφωσις προς τους διέποντας την σχολική ζώην κανόνας και προς τας ηθικές αρχάς του κοινωνικού περιβάλλοντος, εντός του οποίου διαβιούν, αποτελεί υποχρεωσιν αυτών, πάσα δε παρέκκλιαις εκ ταύτης, εκδηλουμένη δι' υπαιτίου πράξεως ή παραλείψεως αποτελεί αντικείμενον παιδαγωγικού ελέγχου και εν ανάγκη αντιμετωπίζεται δια σχολικών κυρώσεων κατά τας διατάξεις του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος

Π.Δ.104 /1979

Άρθρο 27

Παρ. 1. Δια πάσαν υπαίτιον παρέκκλισιν εκ της προσηκούση κατά την έννοιαν της § 3 του Αρ. 26 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος διαγωγής και αναλόγως του βαθμού της παρεκκλίσεως ταύτης επιβάλλονται εις τους μαθητές αι κάτωθι κυρώσεις:

α) παρατηρήσεις

β)επίπληξης,

γ)ωριαία απομάκρυνσης εκ του διδασκομένου μαθήματος,

δ)αποβολή εκ των μαθημάτων μέχρι 3 ημερών,

ε)αποβολή εκ των μαθημάτων μέχρι 5 ημερών και

στ) αλλαγή σχολικού περιβάλλοντος.

ΠΔ.104/1979

Άρθρο 16

Παρ. 4. Περί των κατά το παρόν άρθρον μετεγγραφών την αποφασιστικήν αρμοδιότητα έχει ο προϊστάμενος της οικείας εκ περιφέρειας Γενικός Επιθεωρητής εξαιρέσει των ενεργουμένων προς υλοποίησιν των κυρώσεων αλλαγής σχολικού περιβάλλοντος, δια τας οποίας πλην της επιλογής του εις ο η μετεγγραφή σχολείου η αρμοδιότης είναι μόνον εκτελεστική.

Ε3/705/1985 Δ/γή ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού εγγράφου σας, αναφορικά με το θέμα, σας γνωρίζουμε ότι η ποινή της αλλαγής σχολικού περιβάλλοντος, άρθρο 30 και 31 του Π.Δ. 294/79 ισχύει μόνο κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους και μετά τη λήξη δηλαδή το επόμενο σχολικό έτος ο μαθητής μπορεί να επανέλθει στο πρώτο σχολείο που φοιτούσε.

Π.Δ. 104/ 1979

Άρθρο 28

Παρ. 1. Τας υπό του προηγουμένου άρθρου προβλεπομένας κυρώσεις δύναται να επιβάλλουν:

- α) Έκαστος των διδασκόντων καθηγητών μόνον τας υπο στοιχ. α', β' και γ' κυρώσεις
- β) Ο Διευθυντής του σχολείου τας υπό στοιχ. α, β', γ' και δ' κυρώσεις
- γ) Συμβούλιον αποτελούμενον εκ του Διευθυντού του σχολείου, ως προέδρου και των διδασκόντων εις την τάξιν του μαθητού καθηγητών ως μελών τας υπό στοιχ. α β, γ, δ' και ε' κυρώσεις.
- δ) Την υπό στοιχ. στ' κύρωσιν δύναται να επιβάλη μόνον η ολομέλεια του συλλόγου των διδασκόντων του σχολείου,

Παρ. 2, α. Η παρατήρησις, σκοπούσα εις την προειδοποίησιν του μαθητού, ότι πέρα αυτού παρέκκλισις δυνατόν να επιούρη κύρωσιν βαρυτέραν, κρίνεται ως ελαφροτέρα των κυρώσεων μη καταχωριζομένη εις τα οικεία βιβλία του σχολείου.

β. Η επίπληξις καταχωρίζεται εις το βιβλίον επιβολής κυρώσεων του σχολείου, εφ' όσον κρίνει τούτο επιβεβλημέναν το επιβάλλον ταύτην όργανον.

γ. Πάσαι αι λοιπαί κυρώσεις του αρ.27 του παρόντος επιβαλλόμεναι, καταχωρίζονται εις το βιβλίον επιβολής κυρώσεων του σχολείου, κατόπιν ενυπογράφου σημειώματος προς τον διευθυντήν του επιβαλόντος την κύρωσιν οργάνου, καταχωριζόμεναι επίσης εις το ατομικόν δελτίον του τιμωρηθέντος μαθητού.

Παρ 3. Οι αποβαλλόμενοι μαθηταί δύναται να παραμείνουν εις το σχολείον κατά τας ώρας διδασκαλίας των μαθημάτων, απασχολούμενοι μερίμνη του Διευθυντού του σχολείου.

Ν. 3328/2005 ΦΕΚ 80 τ. Α'

Άρθρο 21

Θέματα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

1. Δεν επιτρέπεται η επιβολή οποιασδήποτε μορφής σωματικής τιμωρίας σε μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που παρεκκλίνουν από την προσήκουσα διαγωγή.

Γ2/22673/02-03-2006 ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Επιβολή σωματικής τιμωρίας σε μαθητές

Οι αρχές που διέπουν το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα δεν ενθαρρύνουν κανενός είδους αυταρχική ή βίαιη συμπεριφορά του εκπαιδευτικού προς το μαθητή. Επομένως, κάθε πρόβλημα συμπεριφοράς που ενδεχομένως προκύπτει πρέπει να αντιμετωπίζεται με πνεύμα που συνάδει με τις σύγχρονες αρχές της παιδαγωγικής και της ψυχολογίας, (σχολικής ψυχολογίας, παιδοψυχολογίας κ.α.). Ο σεβασμός στην προσωπικότητα του μαθητή, σε συνδιασμό ιδιαίτερο ρόλο του εκπαιδευτικού στην εξέλιξη και τη διαμόρφωση της, οδηγεί στην αντιμετώπιση της τυχόν παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς μέσα από το πρίσμα της κατανόησης και του διαλόγου. Το δημοκρατικό πνεύμα που πρέπει να χαρακτηρίζει τη σχέση εκπαιδευτικού - μαθητή οφείλει να διαποτίζει όλες τις εκφάνσεις της σχολικής ζωής, πολύ δε μάλλον σε περιπτώσεις φαινομένων μη αποδεκτής διαγωγής.

Η μεγάλη πλειοψηφία των Ελλήνων εκπαιδευτικών, τιμώντας το λειτούργημα που τους έχει ανατεθεί από την Πολιτεία, αντιμετωπίζει το ζήτημα συμπεριφοράς των μαθητών με τρόπο που δεν διαταράσσει τη σχολική τους ζωή. Ωστόσο, και με αφορμή αναφορές – καταγγελίες οι οποίες υποβάλλονται στο Υπ.Ε.Π.Θ. σχετικά με ελάχιστες περιπτώσεις επιβολής σωματικής τιμωρίας σε μαθητές σας υπενθυμίζουμε τη διάταξη του Ν. 3328, άρθρα 21, παρ. Ι (Φ.Ε.Κ. 80, τ. Ν. Α'1-4-2005), με την οποία σε καμία περίπτωση «δεν επιτρέπεται η επιβολή σωματικής τιμωρίας σε

μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που παρεκκλίνουν από την προσήκουσα διαγωγή».

Παρακαλείστε να φροντίσετε για την πιστή εφαρμογή της διάταξης αυτής.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Γ2/128117/11-11-2004 ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Ποινή της σωματικής τιμωρίας

Στα καλλιέργειας κλίματος σεβασμού της προσωπικότητας και της ανάδειξης του σχολείου ως πρότυπου χώρου αξιών δεν επιτρέπεται η επιβολή οποιασδήποτε μορφής σωματικής τιμωρίας σε μαθητή της Δευτεροβάθμιας που παρεκκλίνει από την προσήκουσα διαγωγή.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ2/4094/23-09-1986 ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Άρθρο 5

Παρ. 4. Ο πρόεδρος της μαθητικής Κοινότητας καθώς και το προεδρείο του μαθητικού συμβουλίου του σχολείου παρευρίσκονται στις συνεδριάσεις του συλλόγου των καθηγητών με δικαίωμα λόγου.

Παρ. 5. Μαθητής παραπεμπόμενος για παράπτωμα στο σύλλογο των καθηγητών, έχει δικαίωμα της απολογίας,

Παρ. 6. Σε κάθε περίπτωση που συζητούνται στο σύλλογο των καθηγητών πειθαρχικό θέματα παρευρίσκονται στις σχετικές συνεδριάσεις με δικαίωμα λόγου και οι εκπρόσωποι των μαθητών που αναφέρονται στην § 4 αυτού του άρθρου.

Γ2/494/23-09-1986· ΥΤΤ Ε.Π.Ο

Άρθρο 3

Παρ. 38. Το τριμελές προεδρείο του μαθητικού συμβουλίου εκπροσωπεί το σχολείο.

Ε3./873/31/31-12-1984 ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Διευκρινίζουμε ότι στις συνεδριάσεις του συλλόγου των καθηγητών όταν συζητούνται πειθαρχικά θέματα μαθητών, οι εκπρόσωποι των μαθητών παρευρίσκονται με δικαίωμα μόνο λόγου και αποχωρούν κατά την ώρα της διάσκεψης και ψηφοφορίας.

Γ/47090/31-07-1969 Εγκύκλιος ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Βιβλίο Επιβολής Κυρώσεων.

Είναι κοινή διαπίστωση, πως οι πειθαρχικές κυρώσεις, που επιβάλλονται από τους μαθητές από τα αρμόδια όργανα του σχολείου, δεν αποφασίζονται πάντοτε με νόμιμες διαδικασίες.

Έτσι όχι σπάνια Βέβαια μπορούμε να ενημερώσουμε τους γονείς και κηδεμόνες για κάθε συγκεκριμένη περίπτωση επιβολής κυρώσεως. Η βιασύνη στη λήψη αποφάσεων, το αναπολόγητο των μαθητών, το αναιτιολόγητο των αποφάσεων και το ανορθόδοξο των πειθαρχικών διαδικασιών είναι φαινόμενα συνηθισμένα, με αποτέλεσμα τον κλονισμό της πίστεως των μαθητών στη δικαιοκρασία των καθηγητών, με τις γνωστές δυσάρεστες συνέπειες στις σχέσεις μαθητών κηδεμόνων και σχολείου.

Για τον τρόπο συντάξεως των πειθαρχικών αποφάσεων βλ. ΥΠΟΔ. Νο 5. Το μέχρι τώρα χρησιμοποιούμενο Ποινολόγιο καταργείται.

Παρ. 7. Έντυπα εισηγήσεως ή επιβολής πειθαρχικών κυρώσεων.

Το έντυπο αυτό (βλ. ΥΠΟΔ. Νο 8) συντάσσεται Και υποβάλλεται αρμόδια, όταν επιβάλλεται πειθαρχική ποινή σε μαθητή αυτεπάγγελτα από τον καθηγητή και αυτεπάγγελτα ή μετά από εισήγηση από τον Διευθυντή. Οι αποφάσεις για την επιβολή πειθαρχικών κυρώσεων από το πειθαρχικό συμβούλιο του εδ. γ§Ι του άρθρου 26 και το Σύλλογο καταχωρίζονται στα ειδικό Βιβλίο Επιβολής Κυρώσεων.

Παρ. 1. Ατομικά Δελτία μαθητών (Καρτέλες)

Στη πρώτη στήλη αναγράφονται:

α) Στην ίδια στήλη προβλέπεται χώρος για την αναγραφή ηθικών αμοιβών, ποινών και άλλων σημειώσεων, όπως τότε έλαβε μέρος στις εισιτήριες ή τις πανελλήνιες εξετάσεις Λυκείου.

Γ2/5098/18-09-1992 ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Με αφορμή ερωτήματα που υποβάλλονται στην υπηρεσία μας σας πληροφορούμε τα ακόλουθα:

α) Επειδή κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας η παράλειψη ουσιώδους τύπου επάγεται ακυρότητα της όλης διαδικασίας και της τελικής εκτελεστής πράξεως "και" η δράση της δημόσιας διοίκησης δεν είναι νόμιμη, όταν δεν τηρούνται οι τύποι οι επιβαλλόμενοι από τους νόμους στις διοικητικές ενέργειες" παρακαλούμε κατά την επιβολή σε μαθητές των κυρώσεων (ωριαίας απομακρύνσεως ή της αποβολής από τα μαθήματα) που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, να τηρείται η διαδικασία που προβλέπεται για μεν τα ΤΕΛ και τις ΤΕΣ από το άρθρο 31 του Π.Δ. 294/79 ,για δε το Γυμνάσια και τους λοιπούς τύπους Λυκείων από τις διατάξεις της §2γ' του άρθρου 28 του Π.Δ. 104/79.

Σε διαφορετική περίπτωση οι καταχωριζόμενες απουσίες θεωρούνται μη νόμιμες και δεν πρέπει να προσμετρώνται στο σύνολο των απουσιών ενός μαθητή κατά τον ετήσιο χαρακτηρισμό της φοίτησης του.

β) Σχετικά με τον ετήσιο χαρακτηρισμό της διαγωγής των μαθητών των της Δ.Ε., σας πληροφορούμε ότι η σχετική πράξη του Συλλόγου των διδασκόντων πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένη (σχετική εγκύκλιος μας 236.6/ 3/Γ2/1504/15,5,84)

Γ2/3636/02-09-1994 ΥΠ.Ε.Π.Θ

...επισυνάπτουμε την απάντηση της Νομικής Υπηρεσίας του ΥΠ.Ε.Π.Θ. Και παρακαλούμε για την εφαρμογή της:

2485/01-09-1994 Ν.Σ.Κ (Γραφ. Νομ. Συμβούλου ΥΠ.Ε.Π.Θ)

1. Γίνεται πάγια δεκτό από τη νομολογία του Σ.τ.Ε. απορρέει άλλωστε και από της γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου, ότι συνεπεία του υπάρχοντος μεταξύ των διοικητικών οργάνων ιεραρχικού δεσμού κάθε ένα από αυτά, αφενός ασκεί ιεραρχικό έλεγχο επί των υφισταμένων αυτού οργάνων, αφ' ετέρου δε υπόκειται εις έλεγχο εκ μέρους των προϊσταμένων του ο επί των πράξεων ιεραρχικός έλεγχος απορρέει ευθέως από τις γενικές αρχές, χωρίς να υφίσταται ανάγκη νόμου που να θεσπίσει αυτόν, ασκείται δε επί των οργάνων που κατέχουν εις την ιεραρχία της διοικήσεως, βαθμίδα ανώτερη από εκείνη την οποία, τα όργανα των οποίων οι πράξεις ελέγχονται.

2. Ο αρχικός έλεγχος νομιμότητας επί των πράξεων των διοικητικών οργάνων αποβλέπει στην εξακρίβωση της ορθής ερμηνείας και εφαρμογής του νόμου και δύναται να απολήξει σε ακύρωση της πράξεως του υφισταμένου.

3. Ενόψει λοιπόν των γενομένων τούτων δεκτών παρέπεται ότι την απόφαση του Σ.τ.Δ. καθηγητών του 2ου Λυκείου Ν. Σμύρνης με την οποία επιβλήθηκε ομαδική αποβολή στους μαθητές της Γ τάξης δύναται να ελέγξουν ως προς τη νομιμότητα αυτής τα ιεραρχικά προϊστάμενα όργανα, ητοι κατά σειρά ο προϊστάμενος του οικείου γραφείου ΜΕ, και εν αρνήσει αυτού ο Διευθυντής της οικείας Δ/νσεως και εν αρνήσει και τούτου ο Δ/ντής Εκπαιδεύσεως του ΥΠ.Ε.Π.Θ και τελικά το ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Κατά την άσκηση δε αυτού του ελέγχου της νομιμότητας και δεδομένου ότι κρίνεται παράνομος η πράξη αυτή, πρέπει να ακυρωθεί από τον ασκούντα τον ιεραρχικό αυτό έλεγχο όργανο.

4086/30-12-1994 Ν.Σ.Κ.

Σε απάντηση του Γ2/6109/21-11-1994 εγγράφου σας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα: Από τις διατάξεις των άρθρων 1, 16, 19, 26, 27 και 28 του ΠΔ. 104/1979 προκύπτουν τα εξής:

Η συμπεριφορά του μαθητή της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που εκδηλώνεται με οποιοδήποτε τρόπο μέσο και έξω από το σχολείο συνιστά τη διαγωγή του. Αυτή χαρακτηρίζεται κατά την λήξη του διδακτικού έτους (30 Ιουνίου) και αφορά την εν γένει συμπεριφορά του κατά το λήξαν έτος. Ο χαρακτηρισμός της διαγωγής είναι αποκλειστικά μέσο διαπαιδαγωγήσεως και γίνεται ανάλογα με την επιδειχθείσα συμπεριφορά καθ' όλο το λήξαν έτος και ειδικότερα εξαρτάται από τον αριθμό και το είδος των παρεκκλίσεων από την προσήκουσα κατά την παρ. 3 του άνω άρθρου 26 διαγωγή. Έτσι μπορεί να χαρακτηριστεί κατά σειρά Κοσμιωτάτη "Κοσμία" ή επίμεμπτη.

Οι σχολικές κυρώσεις αποτελούν και αυτές μέσο διαπαιδαγωγήσεως των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όχι όμως αποκλειστικά, Αποβλέπουν επί πλέον στην εξασφάλιση της ομαλής λειτουργίας του σχολείου και στην τήρηση από τους μαθητές της απαραίτητης τάξης και ευκοσμίας (ΣτΕ, ΕΑ 628/1994). Όταν ο μαθητής με συγκεκριμένη υπαίτιο πράξη ή παράλειψη παρεκκλίνει από την ως άνω προσήκουσα διαγωγή, τότε, υπό την πρόσθετη προϋπόθεση ότι υφίσταται παιδαγωγική ανάγκη, επιβάλλεται σ' αυτόν μία από τις αναφερόμενες στην παραγρ. 1 του άνω άρθρου 27 σχολική κύρωση ανάλογα προς τον βαθμό παρεκκλίσεως Σχολική κύρωση για πράξη ή παράλειψη που συνετελέσθη κατά τα προηγούμενα σχολικό έτη δεν είναι, αποδεκτή από το νόμο. Ο μαθητής μπορεί να υποχρεωθεί σε αλλαγή σχολείου κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, συνεπεία της επιβολής σ' αυτόν από το Σύλλογο Διδασκόντων της σχολικής κύρωσης της αλλαγής σχολικού περιβάλλοντος για διαπραχθείσα κατά το έτος αυτό συγκεκριμένη πράξη ή παράλειψη. Στην περίπτωση αυτή είναι νόμιμο να χαρακτηριστεί η διαγωγή αυτού κοσμία ή ακόμη και κοσμιωτάτη εάν στο νέο σχολείο εν γένει διαγωγή του είναι ανάλογη Προς τον αντίστοιχο χαρακτηρισμό δεδομένου ότι η κύρωση αυτή εκεί αποβλέπει, να δοθεί δηλαδή στο μαθητή η δυνατότητα στα πλαίσια νέου σχολικού περιβάλλοντος να βελτιώσει την συμπεριφορά του (Σ.τ.Ε. 2793/1992 και 705/1994).

Ο μαθητής μπορεί ακόμα να υποχρεωθεί σε αλλαγή σχολείου κατά τη λήξη του σχολικού έτους, συνεπεία της επιδειχθείσης καθ' όλον το διαρρέυσαν έτος συμπεριφοράς, η οποία παρεκκλίνει τόσα πολύ από την αξιούμενη από το νόμο, ώστε να δημιουργείται παιδαγωγικό πρόβλημα που υπερβαίνει τις επανορθωτικές δυνατότητες του σχολείου όπου φυτά, επιβαλλομένης, ως σε τούτου της απομακρύνσεώς του εκ του σχολείου κατά τα επόμενο σχολικό έτος. Στην περίπτωση αυτή δεν είναι νόμιμο να υποχρεωθεί ο μαθητής σε αλλαγή σχολείου,, εάν Προηγουμένως δεν έχει εξαντληθεί η κλίμαξ δυσμενών χαρακτηρισμών της διαγωγής

του δια του χαρακτηρισμοί αυτής κατά το τρέχον σχολικό ως επιμέμπτου, δοθέντος ότι μόνον πέραν του χαρακτηρισμού αυτού δημιουργείται εν περιπτώσει σοβαρών παρεκκλίσεων παιδαγωγικό πρόβλημα και ανακύπτει υποχρέωση του μαθητή προς αλλαγή σχολείου. Συνεπώς εάν η διαγωγή του μαθητή έχει χαρακτηριστεί κοσμία δεν νοείται κατά νόμο υποχρέωση αυτού σε αλλαγή σχολικού περιβάλλοντος (Σ.τ.Ε 323/1982 και επταμελές 477/1991).

Επί των τεθέντων επομένως ερωτημάτων αρμόζει η ακόλουθη απάντηση:

1. Δεν είναι νόμιμο να επιβάλλει ο Σύλλογος Διδασκόντων τη σχολική κύρωση της αλλαγής, σχολικού περιβάλλοντος σε μαθητή του οποίου την διαγωγή έχει ήδη χαρακτηρίσει ως “κοσμία”
2. Δεν είναι νόμιμο ο αυτός Σύλλογος να επιβάλλει σε μαθητή την σχολική κύρωση της αλλαγής σχολικού περιβάλλοντος για παρεκκλίσεις αυτού από την αξιούμενη από το νόμο συμπεριφορά Κατά τα προηγούμενο σχολικό έτος.

Ο Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.
Δεκτή 25-01-1995
Ο Υπουργός

Γ2/6563/21-11-1996 ΥΠ.Ε.ΠΘ.

Δεν υπάρχει διάταξη του νόμου επιτρέπει ομαδική αποβολή μαθητών από το μαθήματα τους, ούτε αποβολή εκ περιτροπής Κάτι τέτοιο θα ήταν οντιπαιδαγωγικό Και όχι σύμφωνο με το πνευμο και τους στοχους της εκπαιδευσης λλωστε δεν είναι δυνατόν να επιβάλλεται κύρωση σε μαθητές που δεν διαπιστώθηκε η προσωπική τους ευθύνη και η παρέκκλιση τους από την « προσήκουσα διονωνή »όπως αυτή περιγράφεται στο ΠΔ 104179.

Διαγωγή μαθητών

Π.Δ. 104/Ι070

Άρθρο 26

Παρ. 1, Η συμπεριφορά μαθητών, η καθ οιονδήιτατε τρόπον εκδηλουμένη εντός και εκτός του σχολείου δια πράξεων ή παραλείψεων συνιστά την διαγωγήν αυτών.

Παρ. 2. Η διαγωγή περιλαμβάνεται μεταξύ των στοιχείων της σχολικής καταστάσεως των καθ έκαστον σχολικών έτος εις το Γυμνάσιον ή Λύκειον φοιτώντων μαθητών και ελέγχεται, χαρακτηρίζεται και καταχωρίζεται εις το οικεία βιβλία κατά τας διατάξεις του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

Παρ. 3. Η προσήκουσα διαγωγή των μαθητών, νοουμένη ως έμπρακτος συμμόρφωσις προς τους διέποντας την σχολική ζωήν κανόνας και προ τας ηθικές αρχάς του κοινωνικού περιβάλλοντος εντός του οποίου διαβιούν, αποτελεί υποχρέωσιν αυτών, πάσα δε παρέκκλισις εκ ταύτης, εκδηλουμένη δι’ υπαιτίου πράξεως ή παραλείψεως, αποτελεί αντικείμενον παιδαγωγικού ελέγχου και εν ανάγκη αντιμετωπίζεται δια σχολικών κυρώσεων κατά τας διατάξεις του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

Παρ. 4. Η διαγωγή εκάστου μαθητού χαρακτηρίζεται ‘κοσμιωτάτη’, ‘κοσμία’, ‘επίμπτη’, αναλόγως των συνιατώντων αυτην χαρακτηριστικών στοιχείων κατά τας κατωτερω διακρισεις:

α) ‘κοσμιωτάτη’ χαρακτηρίζεται η διαγωγή μαθητού τινός όταν ούτος τηρή απολύτως την κατά την έννοιαν της παρ,3 του παρόντος άρθρου προσήκουσαν διαγωγήν.

β) “κοσμία” χαρακτηρίζεται η διαγωγή μαθητού τινός όταν ούτος τηρή μεν κατά κανόνα την κατά την έννοιαν της παρ.3 του παρόντος άρθρου προσήκουσον διαγωγήν ουχί όμως άνευ παρεκλίσεων,

γ) “επίμεπτη” χαρακτηρίζεται η διαγωγή μαθητού τινός όταν ούτος παρεκκλίνη από την προσήκουσιν, κατά κανόνα την κατά την έννοιαν της παρ.3 του παρόντος άρθρου, διαγωγήν εις βαθμόν ανεπιτρεπτον αλλ’ η παρέκκλισις αύτη κρίνεται επιδεκτική Παιδαγωγικής επανορθώσεως εντός του αυτού σχολικού περιβάλλοντος.

Όταν ο μαθητής παρεκκλίνη από την προσήκουσαν, κατά την έννοιαν της παρ. 3 του παρόντος άρθρου, διαγωγήν εις βαθμόν ώστε η παρέκκλισις αύτη να δημιουργή παιδαγωγικόν πρόβλημα υπερβαίνον τας επανορθωτικάς δυνατότητας του εις ο φοιτά σχολείου, ο μαθητής ούτος υποχρεούται εις αλλαγην σχολικού περιβάλλοντος, ίνα εν τω πλαισίω νέων σχολικών συνθηκών τω παρασχεθή η ευχέρεια βελτιώσεως της διαγωγής του.

Παρ. 5. Ο ετήσιος χαρακτηρισμός της διαγωγής των μαθητών εκάστου Γυμνασίου ή Λυκείου ενεργείται Κατά την λήξη του διδασκτικού έτους δι ειδικής πράξεως του συλλόγου των διδασκόντων αποφαινομένου Κατά τλειοψηφίαν επί τη βάσει της εν γένει εν τω σχολείω και εκτός αυτού συμπεριφοράς τούτων και των τυχόν εις τα οικεία βιβλία κατακεχωρισμένων στοιχείων κυρώσεων ή ηθικών αμοιβών, προσηκόντως συνεκτιμωμένων κατά την κρίσιν του συλλόγου των διδασκόντων .

Προκειμένου περί χαρακτηρισμού της διαγωγής μαθητού τινός ως “κοσμίας” ή “επίμεπτης” η κατά το ανωτέρω πράξις του συλλόγου των διδασκόντων δέον να είναι ητιολογημένη.

Παρ. 6. Δια της αυτής πράξεως χαρακτηρίζεται και η μέχρι της ημέρας του χαρακτηρισμού διαγωγή των κατά το άρθρο 24 ελλιπώς ή ανεπαρκώς φοιτησάντων.

Παρ. 7, (Όπως συμπληρώθηκε με την § 5 Αρ.1 Π.Δ. 294/80)

Ο χαρακτηρισμός της διαγωγής μαθητών ως καθαρώς παιδαγωγικού χαρακτήρος δεδομένου, αποτελεί στοιχείον “α χρήσεως και αναγράφεται επί του τίτλου.

Παρ. 8. Ουδεμία τροποποίησις διαγωγής μαθητού υπό του συλλόγου των διδασκόντων χωρεί μετά την καθ οιονδήποτε τρόπον οριστικήν έξοδον τούτου εκ του σχολείου

232/1/29/Γ/13370/25-05-1979 ΥΠ.Ε.Π.Θ

Παρ. 8. Η διαγωγή των μαθητών που σύμφωνα με την 7 του Αρ.26 του Π.Δ. 104/1979 αποτελεί στοιχείο σχολικής αποκλειστικά χρήσεως, δεν έχει την έννοιον ότι δεν αναγράφεται στους τίτλους αλλά ότι δεν μπορεί να έχει δυσμενείς επιπτώσεις για τον μαθητή στην εξωσχολική και γενικά την κοινωνική ζωή του.

Η § 8 του ιδίου άρθρου για την μη τροποποίηση της διαγωγής μαθητών μετά την οριστική έξοδο τους από το σχολείο έχει την εφαρμογή της και στους μαθητές παρελθόντων ετών,

Γ2!1504/15-ΟΞ-1984 ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Σχετικά με τον ετήσιο χαρακτηρισμό της διαγωγής των μαθητών Γυμνασίων και Λυκείων Μ.Π.Ε. σας πληροφορούμε ότι στη σχετική πράξη του Συλλόγου των διδασκόντων πρέπει να αναγράφονται με πληρότητα και σαφήνεια οι συγκεκριμένοι λόγοι εξαιτίας των οποίων ο Σύλλογος από για το χαρακτηρισμό της διαγωγής των μαθητών.

Και ως προς τον χαρακτηρισμό της διαγωγής ως ‘κοσμιωτατη” είναι αρκετή η ομόφωνη γνώμη του συλλόγου των διδασκόντων η οποία εκφράζεται συνολικά για όλους αυτούς τους μαθητές.

Σε έτι αφορά το χαρακτηρισμό της διαγωγής ως ..κοσμίας ή “επίμεμπτης” απαιτείται πλήρως θεμελιωμένη αιτιολογία του Συλλόγου, ώστε η απόφαση να είναι αμάχητη σε κάθε περίπτωση (προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας, κλπ). Δεν επιτρέπεται να χαρακτηρίζεται η διαγωγή μαθητών κοσμία” ή “επίμεμπτη” με την αιτιολογία “..... διότι κατά την διάρκεια της διδασκαλίας των μαθημάτων η συμπεριφορά του ήταν ανεπίτρεπτη...”. Ο λόγος αυτός έτσι γενικά διατυπωμένος δεν αποτελεί ισχυρή αιτιολογία του χαρακτηρισμού της διαγωγής. Η απόφαση του συλλόγου των καθηγητών στην περίπτωση αυτή είναι ανατρέψιμη.

4086/30-12-1994 Ν.Σ.Κ.

Σε απάντηση του Γ2/6109/21 -11-1994 εγγράφου σας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Από τις διατάξεις των άρθρων 1, 16, 19,26,27 και 28 του Π.Δ. 104/1978 προκύπτουν τα εξής:

Η συμπεριφορά του μαθητή της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που εκδηλώνεται με οποιοδήποτε τρόπο μέσα και έξω από το σχολείο, συνιστά τη διαγωγή του. Αυτή χαρακτηρίζεται κατά την λήξη του διδακτικού έτους (30 Ιουνίου) και αφορά την εν γένει συμπεριφορά του κατά το λήξαν έτος. Ο χαρακτηρισμός της δια είναι αποκλειστικά μέσο διαπαιδαγωγήσεως και γίνεται ανάλογο με την επιδειχθείσα συμπεριφορά καθ’ όλο το λήξαν έτος και ειδικότερο εξαρτάται από τον αριθμό και το είδος, των παρεκκλίσεων από την προσήκουσα κατά την παρ. 3 του άνω άρθρου 26 διαγωγή, Έτσι μπορεί να χαρακτηριστεί κατά σειρά “ Κοσμιωτάτη”, “Κοσμία” ή Επίμεμπτη.

Οι σχολικές κυρώσεις αποτελούν και αυτές μέσο διαπαιδαγωγήσεως των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης όχι όμως αποκλειστικά. Αποβλέπουν επί πλέον στην εξασφάλιση της ομαλής λειτουργίας του σχολείου και στην τήρηση από τους μαθητές της απαραίτητης τάξης και ευκοσμίας (ΣτΕ, Ελ 628/1994). Όταν ο μαθητής με συγκεκριμένη υπαίτια πράξη ή παράλειψη παρεκκλίνει από την ως άνω προσήκουσα διαγωγή, τότε, υπό την πρόσθετη προϋπόθεση ότι υφίσταται παιδαγωγική ανάγκη, επιβάλλεται σ αυτόν με από τις αναφερόμενες στην παραγρ. Ι του άνω άρθρου 27 σχολική κύρωση, ανάλογο προς τον βαθμό παρεκκλίσεως Σχολική κύρωση για πράξη ή παράλειψη που συνετελέσθη κατά τα προηγούμενα σχολικά έτη δεν είναι αποδεκτή από το νόμο.

Ο μαθητής μπορεί να υποχρεωθεί σε αλλαγή σχολείου κατά τι’ διάρκεια του σχολικού έτους, συνεπεία της επιβολής σ’ αυτόν από τα Σύλλογο Διδασκόντων της σχολικής κύρωσης της αλλαγής σχολικού περιβάλλοντος για διαπραχθείσα κατά το έτος αυτό συγκεκριμένη πράξη ή παράλειψη. Στην περίπτωση αυτή είναι νόμιμο να χαρακτηριστεί η διαγωγή αυτού “κοσμία” ή ακόμη και εάν στο νέο σχολείο η εν γένει διαγωγή του είναι α προς τον αντίστοιχο χαρακτηρισμό, δεδομένου ότι η κύρωση αυτή εκεί αποβλέπει, να δοθεί δηλαδή στο μαθητή η δυνατότητα στο πλαίσιο νέου σχολικού περιβάλλοντος να βελτιώσει την συμπεριφορά του (ΣτΕ 2793/1992 και 705/994).

Ο μαθητής μπορεί ακόμα να υποχρεωθεί σε αλλαγή σχολείου κατά τη λήξη του σχολικού έτους, συνεπεία της επιδειχθείσης καθ’ όλον το διαρρέυσαν έτος συμπεριφοράς, η οποία παρεκκλίνει τόσο πολύ από την αξιούμενη από τα νόμο, ώστε να δημιουργείται παιδαγωγικό πρόβλημα που υπερβαίνει τις επανορθωτικές δυνατότητες του σχολείου όπου φοιτά, επιβάλλουμε ως σε τούτου, της απομακρύνσεώς του εκ του σχολείου κατά το επόμενο σχολικό έτος. Στην περίπτωση αυτή δεν είναι νόμιμο να υποχρεωθεί ο μαθητής σε αλλαγή σχολείου, εάν προηγουμένως δεν έχει εξαντληθεί η κλίμαξ δυσμενών χαρακτηρισμών της διαγωγής

του δια του χαρακτηρισμοί αυτής κατά το τρέχον σχολικό ως επιμέμπτου, δοθέντος ότι μόνον πέραν του χαρακτηρισμού αυτού δημιουργείται εν περιπτώσει σοβαρών παρεκκλίσεων, παιδαγωγικό πρόβλημα και ανακύπτει υποχρέωση του μαθητή προς αλλαγή σχολείου. Συνεπώς! εάν η διαγωγή του μαθητή έχει χαρακτηριστεί "κοσμία" δεν νοείται κατά νόμο υποχρέωση αυτού σε αλλαγή σχολικού περιβάλλοντος (ΣτΕ 323/1982 και επταμελές 477/1091).

Επι των τεθέντων επομένως ερωτημάτων αρμόζει η ακόλουθη απάντηση:

1. Δεν είναι νόμιμο να επιβάλλει ο Σύλλογος Διδασκόντων τη σχολική κύρωση της αλλαγής, σχολικού περιβάλλοντος σε μαθητή του οποίου την διαγωγή έχει ήδη χαρακτηρίσει ως "κοσμια"
2. Δεν είναι νόμιμο ο αυτός Σύλλογος να επιβάλλει σε μαθητή την σχολική κύρωση της αλλαγής σχολικού περιβάλλοντος για παρεκκλίσεις αυτού από την αξιουμένη από το νόμο συμπεριφορά κατά το προηγούμενα σχολικό έτος.

Ο Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.
Δεκτή 25-01-1995
Ο Υπουργός